

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Externis Regulis Amoris Et Morum, Legibus Utique, ac Præceptis
Virtutum Theologicarum, & Cardinalium, necnon Decalogi & Ecclesiae -
Libros Vndecim Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput CXII. Ad obligationem restitutionis ratione contractûs generaliter
non requiritur culpa, sive theologica, sive juridica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73203)

1089 Objicies 6°. emptor bonæ fidei rem furtivam, bonâ fide emptam, ejicere potest de domo sua, si ob illam, apud se repertam, timeat accusari de furto, nec alius modus appareat evadendi accusationem & condemnationem. Ergo similiter, &c.

Rursus nego consequentiam: quia periculum amissionis famæ, ex illa accusatione, est periculum mali longè majoris, quàm sit amissio pecuniæ v. g. vel pallii, &c. Cum periculo verò mali longè majoris nemo tenetur conservare rem alienam, nec illi se periculo exponere, ne proximus incurrat damnum longè minus; nec hoc jure exigere potest; secus in casu nostro.

1090 Objicies 7°. leges canonicae & civiles statuunt possessorem, etiam malæ fidei, ante omnia restituendum in possessionem, cap. in literis de restit. spoliat. & L. 3. §. 3. ff. quod vi aut clam. Similiter L. bona fides 3. ff. depositi dicitur, quòd si fur apud me (ignarum furti) rem furtivam deposuerit, eam ipsi debeam restituere.

Respondeo, leges illas agere de spoliato, seu violentè dejecto ex possessione, qui secundum jura, ante omnia restituendus est. Lex verò bona fides, licet de eo non agat, non agit etiam de casu nostro, quo emptor bonæ fidei cognoscit rem esse furtivam; sed de depositario hoc ignorante: quo casu restituendum est furi depositum reposcenti. Si autem dominus cum fure concurreret in repetitione depositi, restituenda foret domino, non furi, qui deposuerat, ut eadem lege dicitur.

CAPUT CXII.

Ad obligationem restitutionis ratione contractus generaliter non requiritur culpa, sive theologica, sive juridica.

1091 **P**atet evidenter: quia commodator, & commodatarius v. g. possunt contractu explicito sic convenire, quòd commodatarius equum commodatum, seu pretium ipsius restituere debeat, si contingat ipsum capi, vel perire in via, quomodocumque id contingat, etiam absque ulla commodatarii culpa.

1092 Imò quamvis de eo expressè non conveniant, commodatarius aliquando tenetur equum restituere, etiam si nulla intervenerit culpa ipsius; ut dum capitur ab hostibus. Ad id tamen teneri non videtur omni casu, v. g. quo contingit equum perire ex intrinseco quem habet defectu, ut si tibiam sibi frangat cespitando, vel si moriatur ex aliquo morbo, absque commodatarii culpa contracto. Ita Huyghenius c. 25. n. 2.

CAPUT CXIII.

Regula tres circa obligationem restituendi ex contractu.

REGULA I.

1093 **S**i res in tui solius utilitatem sit tibi commodata, & illa vel perierit, vel deterior

facta sit, teneris commodanti restituere, ex culpa etiam levissima. Constat ex cap. unic. de commodato, ubi dicitur: *Cum gratia sui tantum quis habet commodatum, de levissima sua culpa tenetur.* Necnon ex L. in rebus ff. commodati, ubi dicitur, quòd in rebus commodatis talis diligentia præstanda est, qualem diligentissimus pater-familias suis adhibet. Idem habetur §. item in Instit. quibus modis contrahitur obligatio, ubi adeò exacta custodiendæ rei requiritur diligentia, ut non sufficiat tantam diligentiam adhibuisse, quantum suis rebus adhibere solet, si modo alius diligentior poterat eam custodire.

1094 Lege itaque restitutionis tenetur commodatarius, si qua illius culpa præcesserit, licet fortuito res commodata perierit. Absente autem omni culpa, & pacto in contractum, res commodanti perit, dum fortuito perit. At si quis equum v. g. commodatò acceperit Parisios usque, & cum eo longius profectus, ibi à latronibus sublatu fuerit; vel si candelabra argentea commodatò acceperit, ut iis domi uteretur, & ea foras elata latro furatus fuerit, restituere debet. Si denique commodatarius in mora fuerit restituendi rem commodatam tempore præfixo, & interim res illa perierit, vel deterior facta sit, idque verisimiliter non contigisset, nisi in mora fuisset, tenetur ad restitutionem.

1095 Sed licet is qui rem commodatò accepit in sui utilitatem, tenetur de culpa levissima; si tamen rem precario acceperit in sui utilitatem, vi precarii solum tenetur ex dolo, vel culpa lata. L. optata ff. de precario. Enimverò videtur æquum, ut majori diligentia custodiatur commodatum, quàm precarium, ob majorem favorem quem dominus accipienti præstat concedendo usum rei suæ commodatò, quàm precario: nam commodatò concedit usum solum revocabilem post certum tempus; precario verò concedit usum revocabilem quandocumque placuerit.

REGULA II.

1096 **I**n contractu, qui fit in solius dantis utilitatem, quale est depositum, accipiens, ratione illius, ad restitutionem non tenetur, nisi ex dolo, & culpa lata, non aliter. Ita habetur L. depositum §. quod autem ff. depositi, vel contra. Et L. 3. Instit. tit. 15. §. 3. Et L. 1. ff. de oblig. & act. §. is quoque, ubi sic: *Depositarius, etiam si negligenter (negligentiâ parvâ) rem custoditam amiserit, securus est: quia enim suâ gratiâ non accepit, sed ejus à quo accepit, in eo solo tenetur, si quid dolo perierit. Negligentiâ verò parvæ nomine idè non tenetur: quia qui negligenti amico rem custodiendam committit, de se queri debet, id est, suæ facilitati imputare debet. Magnam autem negligentiam placuit in doli crimine cadere. Doli etiam reus præsumitur, qui rebus suis falsis, res apud se depositas amittit, cap. bona fides extrav. de deposito. Nisi res suæ multò*